

VYDEJTE SE NA VÝLET S KLASÁČKEM OD ŽELVY A DELFÍNŮ AŽ DO BOTANICKÉ ZAHRADY V OLOMOUCI

STRUČNÝ POPIS VÝLETU:

Výlet vás provede centrem Olomouce, ale nebojte, o přírodu také nepřijdete!

DÉLKA TRASY:

3 km

OBTÍŽNOST:

Velmi lehká trasa s krásnými památkami, vyhlídkovou věží, parkem a botanickou zahradou. Výlet je možné absolvovat s kočárkem i na kole (cestou potkáte pouze jedny schody, ale na věž kostela samozřejmě s kočárkem nevylezete).
Pejsci nesmí do botanické zahrady.

VÝCHOZÍ BOD VÝLETU:

Olomouc je statutární a univerzitní město v České republice, centrum Olomouckého kraje, metropole Hané a jedna ze dvou historických metropolí celé Moravy.

PARKOVÁNÍ:

Dolní náměstí – placené.

OTEVÍRACÍ DOBA A VSTUPNÉ:

Botanická zahrada www.flora-ol.cz

WC:

Po celém městě (2x Dolní náměstí u Radnice, Botanická zahrada, prachárna atd.)

MOŽNOST OBČERSTVENÍ:

Po celém městě.

OD ŽELVY A DELFÍNŮ AŽ DO BOTANICKÉ ZAHRADY V OLOMOUCI

LEGENDA PRO RODIČE A POPIS TRASY:

Milí cestovatelé,

společně s Klasáčkem vás zveme do jednoho z nejkrásnějších měst naší země. Na krátké trase vám představíme nejznámější památky – orloj, krásné kašny a kostely, ale také hradby, parky a botanickou zahradu. Procházku zvládne každý. Nemusíte chodit ani do kostelů ani do prachárny, tajenku vyluštíte za pochodu. Vyprávění a doplňkové úkoly jsou pro děti od 3 let, s doplňovačkou dnes budou muset pomoci starší sourozenci. :)

A víte co? Olomouc si zamilujete, to vám garantujeme.

DOPIS DĚTEM:

Ahoj, kluci a holky,

dnešní cesta za hádankou povede do nádherného moravského města – do Olomouce. Pokud je jaro, všude budou kvést kytičky a v Bezručových sadech budete potkávat nevěsty na každém kroku! Kromě toho vás čeká mnoho hledacích úkolů, jeden výstup do věže a také želva s červíkem v tlamě. :)

Stejně jako k ostatním našim výletům jsme i k tomuto připravili originální mapu s vyznačenou trasou. Když půjdete správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly. Pokud nám pošlete tajenku na e-mail info@eklasa.cz, zařadíme vás do slosování o drobné ceny. Soutěžit můžete s námi až do 31. 10. 2022.

Naše putování začíná na Dolním náměstí, kde zaparkujete a rovnou můžete vyrazit směrem vzhůru. Nejprve ale zkuste najít tři svaté výjevy na okolních domečcích a kostelíku – andělíčky, Pannu Marii i Ježíška. Máte?

A kdo vidí Jupiterovu kašnu?

Poznáte ji podle toho, že na ní římský bůh metá blesky. Socha stojí na ozdobném podstavci a v rozích jsou hlavy lvů, které chrlí vodu. Voda tryská také z květů na stěnách podstavce.

Copak to je asi za květinky? Máte je doma na zahradě?

U nohou má Jupiter jednoho dravce, který má spojitost s městem.

1. Jaký pták sedí u Jupitera?

Dolní náměstí je jedním z nejstarších olomouckých náměstí. Prokazatelně existovalo už ve 13. století. Základy mnoha domů (například třípatrového Domu U Zlatého jelena - č. p. 1, nebo Domu U žlutého lva - č.p. 34), které ho obklopují, jsou gotické. Většina z těchto domů však má pozdně renesanční či barokní fasády. Prvními obyvateli této oblasti byli kupci, kteří měli své obchody v domech s loubími na severní straně náměstí.

Zkuste najít na náměstí nejužší domeček. Který myslíte, že to je? My myslíme, že to byl jeden z těch růžových. Co vy? Vešla by se do něj celá vaše rodina? Kdo by kde bydlel? :)

Stoupáme po náměstí vzhůru.

Kolik svatých napočítáte na Mariánském sloupu?

Na základně sloupu stojí osm soch světců a světic. Svatý Roch, který se údajně uzdravil z moru díky síle své víry, sv. Karel Boromejský, sv. František Xaverský a mučedník sv. Šebestián. Nad nimi jsou sv. Pavlína, patronka města Olomouce, sv. Rozálie, sv. Kateřina a sv. Barbora. Víte, kdy má Barbora svátek a co se na tento svátek obvykle dělá? Sousoší korunuje socha Panny Marie s dítětem stojící na krouceném sloupu.

Kdo nyní vidí Neptunovu kašnu? Drží svůj trojzubec dolů, aby uklidňoval moře a chránil Olomouc. No, moře na Moravě... tato myšlenka se nám zdá trochu divoká. :)
My už ale nyní míříme k dalšímu náměstí.

Horní náměstí je považováno za pomyslný střed a centrum celého města. Náměstí vzniklo vysušením původní bažiny ve 13. století. V dobách středověku si zde bohatí měšťané a šlechtici budovali domy, díky čemuž význam náměstí rostl. V barokním období tam byl zbudován nejen sloup Nejsvětější Trojice s kaplí, ale právě i další tři cenné městské kašny.

První, kterou uvidíte, je Ariónova kašna.

Dětem se bude asi líbit ze všech kašen nejvíce. Proč? To je snad jasné!

Dokážete spočítat všechny delfínky na želvě mimo kašnu? A teď se jí podívejte do tlamy...
Kuk! Červík! My vám ho přece slibovali! :)

Básník Arión se podle řecké pověsti vrhl před lupiči z lodi do moře. Zachránil ho bohem Apollónem vyslaný delfín. Na básníkově těle najdete několik rybek, které naznačují, že Arión právě s delfínem vyskočil z rozbouřeného moře.

Je delfín savec, ryba nebo plaz? :)

Pomaličku odplujeme až k radnici.

Charakteristickým symbolem města je goticko-renesanční radnice s orlojem, o níž první zmínka pochází z roku 1378. Představení orloje probíhá denně v pravé poledne. Jedná se o jeden z mála heliocentrických orlojů na světě.

Víte, co znamená slovo heliocentrický? Heliocentrismus je víra, že Slunce je středem vesmíru. Je Slunce hvězda, černá díra nebo planeta?

2. Jaká je nejmenší planeta naší Sluneční soustavy?

Ale zpět k orloji.

Výklenek s lomeným obloukem, v němž je orloj umístěn, dosahuje výšky téměř 14 metrů.

Centrální ciferník orloje zobrazuje polohy planet na pozadí zvětrání. Celý orloj je umístěn na pozadí mozaiky, která znázorňuje jízdu králů, dělníka a chemika. Pověst tvrdí, že tvůrce orloje byl oslepen, aby nemohl obdobné dílo vybudovat v jiném městě. Tato pověst je obdobná jako u dalšího českého orloje. Kde ho najdete?

Roku 2000 se Olomouc zapsala do Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO, a to díky baroknímu sloupu Nejsvětější Trojice, který se svou výškou 35 m patří k nejvyšším v České republice a tvoří jednu z dominant náměstí. Slavnostního vysvěcení díla olomouckého kameníka Václava Rendra z let 1716–1754 se v roce 1754 zúčastnila i císařovna Marie Terezie.

Krásný sloup, že? Svaté tentokráte počítat nemusíte – to bychom tady byli ještě dlouho!

Jen čtyři roky po dostavbě sloupu, když Olomouc obléhala pruská armáda, byl sloup Nejsvětější Trojice několikrát zasažen koulemi z pruských děl. Olomoučtí občané se bez ohledu na možné nebezpečí vydali v procesí žádat pruského generála, aby jeho vojáci na monument nestříleli. Generál James Keith vyhověl jejich přání, a tak byl sloup dalších škod ušetřen. Brzy po válce byl opraven a do jeho dřívku byla zasazena napodobenina dělové koule, která tuto událost připomíná dodnes. Najdete ji?

Nyní vyrazíme rovně do ulice 28. října a z ní ulicí Úzkou až ke kostelu. Po pravé ruce můžete zahlédnout na Herkulově kašně hrdinu, který bojuje s lernskou hydrou. V pravé ruce drží kyj (původně měl meč) a v levé ruce štít s orlicí jako symbolem města Olomouce.

I zde jsme překvapeni, že hrdina antických bájí dorazil v minulosti až na Moravu. :)

Kostel sv. Mořice s vyhlídkovou věží a jeho bezprostřední okolí patří k nejdéle osídleným místům ve městě. V blízkosti kostela byly v 70. letech 20. století při stavbě nalezeny zbytky románské rotundy z 11. století a rovněž zbytky románského kamenného dvorce z 12. století. Uvnitř kostela jsou instalovány 7. největší varhany ve střední Evropě. Vyhlídková věž kostela je nově opravena a přibýly i ochozy se zábrany.

Vchod do ní najdete jednoduše. Hledejte velký strom. Poznáte, co to je za strom?

Abyste se dostali na vrchol, čeká vás 200 schodů. Svatomořická věž stojí za to, z vršku věže vysoké 46 metrů je vidět vše „nad Olomoucí“. Cestou vzhůru potkáte hned tři zvony. Jak se jmenuje prostřední z nich?

Pokud se podíváte do kraje, uvidíte v dálce políčka nejurodnější části Olomouckého kraje – Hornomoravský úval a oblast kolem říčky Hané. Pěstuje se zde ovoce, zelenina, cukrovka, pšenice, kukuřice, řepka olejka, sladovnický ječmen a chmel. Tradici zde mají miniaturní svatební koláčky, potřené máslem s rumem a obalené v cukru, stejně jako hanácké koláče s tvarohem uvnitř a povídky navrchu.

Už jste je ochutnali? Než slezete dolů z věže, tak vám o nich něco povíme.

Olomoucké tvarůžky jsou zrajícím sýrem vyrobeným z netučného kyselého tvarohu. Mají zcela ojedinělou pikantní chuť, typickou vůni, povrch se zlatožlutým mazem a soudržnou poloměkkou až měkkou konzistencí s patrným světlejším jádrem. Tvar má zpravidla podobu kotoučků, kroužků, tyčinek nebo nepravidelných kousků. Určitě na ně v některém z olomouckých obchodů narazíte a můžete je ochutnat!

Od kostela se vydáme zase zpátky k Hornímu náměstí. Vezmeme to Opletalovou ulicí a u Caesarovy kašny se stočíme do ulice Michalská.

Největší olomoucká kašna je věnována Caesarovi. Tato jezdecká socha je kopií jezdecké sochy Alexandra Velikého ve Scala Regia ve Vatikánu.

3. Víte, jak se jmenovala Caesarova manželka? Byla ta slavná egyptská královna.

Krásná ulička nás dovede k dalšímu krásnému kostelu.

Od sochy svatého Floriána se vydáme doleva, kam ukazují šipky. Vedou nás až ke katedrále sv. Václava. Cestou po pár metrech potkáme ještě jeden krásný kostel.

4. Komu je věnována kaple v Mahlerově ulici? Je to kaple sv. Jana ...

Novobaroční kaple s kopulí vznikla přebudováním městské věznice, kde byl v roce 1620 umučen Jan Sarkander. Ten byl v roce 1995 svatořečen a jeho socha je umístěna ve výklenku.

Ulicí Univerzitní se nyní vydáme k náměstí Republiky. Na každém kroku potkáváme jednotlivé fakulty. Univerzita Palackého v Olomouci (to je oficiální název) je svou tradicí po Univerzitě Karlově druhou nejstarší univerzitou v českých zemích, na Moravě pak nejstarší.

Tramvajová trasa nás směrem vpravo dovede k ulici Dómská a po ní dojdeme k nejkrásnějšímu olomouckému kostelu.

Katedrála sv. Václava – sídelní kostel Olomoucké arcidiecéze byl vysvěcen již v roce 1131. Zejména díky svým věžím je dominantou města. Nejvyšší jižní měří 101 m, je druhou nejvyšší kostelní věží v ČR (a nejvyšší na Moravě) a je v ní umístěn největší moravský zvon sv. Václav. Víte, který papež navštívil zdejší katedrálu? Dozvíte se z cedulky u vchodu.

Katedrála je jádrem areálu starého přemyslovského hradu. První písemné zmínky pochází již z poloviny 11. století. V roce 1306 zde byl zavražděn poslední Přemyslovec Václav III. Postupně byl hrad opuštěn a přeměněn v církevní sídlo. Objekty jsou zpřístupněny veřejnosti v rámci expozice Arcidiecézního muzea, ale nám je jasné, že už máte hlad a jste už trošku utahaní, takže teď změním směr cesty a vydáme se hrát si do parku. Ještě předtím se však před kostelem rozhlédněte a zkuste najít na domku pamětní desku, která hlásá, že zde pobýval jeden slavný hudební skladatel.

5. Jak se jmenoval druhým jménem?

Film se stejným názvem režíroval známý český režisér Miloš Forman.

Ulicí Dómskou se vrátíme k tramvajové trati, sejdeme ještě trošku níže a ulicí Kosinovou dojdeme přímo do sadů. Do klidu a stínu pod překrásné hradby. Zkuste podle cedulek zjistit, po kom se sady jmenují.

6. Jaké je křestní jméno známého slezského básníka?

*„Sto roků v šachtě žil, mlčel jsem,
sto roků kopal jsem uhlí,
za sto let v rameni bezmasém
svaly mi v železo ztuhly...“*

Mlýnský potok překročíme, až uvidíme nápis Botanická zahrada. A pak už srdce každého milovníka rostlin bude jen plesat. :) A dětské srdíčko také, protože je zde překrásné dětské hřiště.

Botanická zahrada nabízí svým návštěvníkům na rozloze 7,5 hektaru především relaxaci a poznání. Celkový počet druhů rostlin pěstovaných v botanické zahradě činí 1100.

Z těch významnějších například *Davidie listenová* – v našich oblastech poměrně vzácný strom z Číny. Dále se zde nachází *Paulovnie plstnatá*, *Liliovník tulipánokvětý* původem z Kanady, který má květy podobné tulipánu, nebo *Růže čínská*, která kvete zeleně.

Našli jste alespoň jednu z nich?

K zahradě přibyla v září 2011 Zahrada smyslů určená pro nevidomé a slabozraké návštěvníky. Zahradě, jejímž cílem je poskytnout zajímavé smyslové – hmatové, čichové či sluchové – zážitky zrakově postiženým návštěvníkům, dominuje záhon zhruba osmi desítek druhů bylin s bezbariérovým přístupem a značením v Braillově písmu. Zelený a voňavý projekt architekta Ivara Otruby je zatím pouze třetím svého druhu v ČR. Zrakově postiženým přiblíží botanickou zahradu ale také vzorkovník kmenů u dětského hřiště, dřevěné sochy u Mlýnského potoka, dřevěný xylofon, reliéfy a mozaiky handicapovaných dětí z DC Topolany.

Až si vše prohlédnete, vyrazíme směr k Pevnosti poznání.

Zde ovšem hrozí ztracení. Tak pozor! Projdete celou botanickou zahradu až k ulici 17. listopadu a pak se kolem stadionu vracíte k Pevnosti, ke které dojdete podchodem. K Pevnosti se také dá dojít ze strany, kudy jste šli do botanické zahrady.

V polovině 18. století císařovna Marie Terezie rozhodla o stavbě císařsko-královské hraniční pevnosti právě zde v Olomouci. Nechala zbourat všechna olomoucká předměstí a na jejich místě v roce 1745 postavila bastionovou pevnost, jejíž plány položili rakouští vojenští inženýři, tehdy inspirováni francouzskou a nizozemskou školou. Na stavbě se podíleli vojáci, najatí dělníci i trestanci. V roce 1757 byly práce na stavbě dokončovány. Pevnostní město bylo ze tří stran obklopeno vodou a volný přístup existoval pouze ze západní strany od Tabulového vrchu. Součástí opevnění byla rovněž tzv. Korunní hradba v jižní části pevnosti, jejímž úkolem bylo chránit záliv vytvořený hradbami a Mlýnským potokem. Právě za touto hradbou vznikl v roce 1857 na jednom místě dělostřelecký sklad a prachárna pro uskladnění střelného prachu a munice. Vše pro případ hrozícího vypuknutí války.

Zatímco tehdy se v budově skladovala dělostřelecká munice, dnes je rafinovaným útočištěm pro vědu a neformální vzdělávání. :)

Chcete se projít devítimetrovým modelem mozku nebo korytem řeky s hmyzem v nadživotní velikosti? Zatopit město stoletou vodou, podívat se na svět očima včely anebo si zahrát na světelnou harfu? Potom jste na správném místě. Pevnost poznání je pro všechny věkové kategorie – ať už vám je pět nebo sto let, nudit se určitě nebudete! V muzeu je připraveno více než 200 zábavných exponátů, dílny pro dobrodružné pokusy, filmový sál nebo digitální planetárium, kde uvidíte špičkové filmy o vesmíru. Ale tyto hry si necháme až na zimu, teď chceme být hlavně venku.

Až bude vaše poznání ukojeno, opět vycouváme tunelem ven a obejdeme prachárnu kolem minigolfru až k nejbližšímu mostu přes Mlýnský potok.

Kolem mateřské školky vystoupáme Výpadem k našemu poslednímu dnešnímu náměstí.

7. Jak se jmenuje náměstí?

A z tajenky na nás už kouká asi nejznámější český motýlek. :) Mohli jste ho potkat dole u makovic právě před chvílkou.

Havelská a Kateřinská ulice vás spolehlivě zavedou zpět na náměstí, kde parkujete.

Ztratit už se nemůžete! A šťastnou cestu domů!

REKAPITULACE OTÁZEK DO KŘÍŽOVKY:

1. Jaký pták sedí u Jupitera?
2. Jaká je nejmenší planeta naší Sluneční soustavy?
3. Víte, jak se jmenovala Caesarova manželka? Byla to slavná egyptská královna.
4. Komu je věnována kaple v Mahlerově ulici? Je to kaple sv. Jana ...
5. Jak se jmenoval druhým jménem?
6. Jaké je křestní jméno známého slezského básníka?
7. Jak se jmenuje náměstí?

Věříme, že jste si cestu za naší tajenkou užili. Těšíme se, že vás na některém z našich Klasáčkových výletů zase někdy potkáme. Přejeme šťastný návrat domů!

Chcete se dozvědět **další zajímavosti** a informace o značkách kvality? Vše najdete na jednom místě zde: www.akademiekvality.cz

Recepty na doma i na výlety inspirované produkty značek kvality najdete zde: www.akademiekvality.cz/recepty

Někdy je nutné zůstat doma v teple a pak se budou hodit **tipy, jak zabavit neposedné děti**. Zde najdete pracovní listy, fotonávody i další inspiraci pro malé i velké. www.akademiekvality.cz/pospolu-u-stolu

OD ŽELVY A DELFÍNŮ AŽ DO BOTANICKÉ ZAHRADY V OLOMOUCI

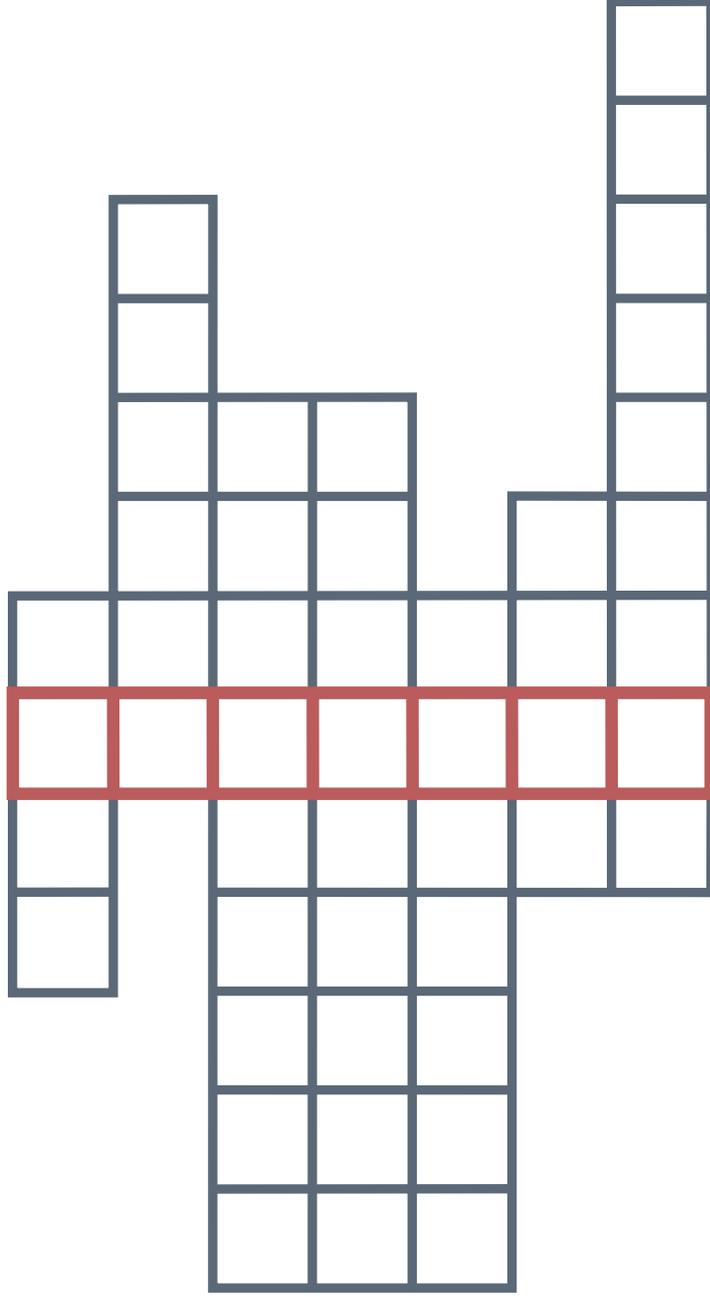

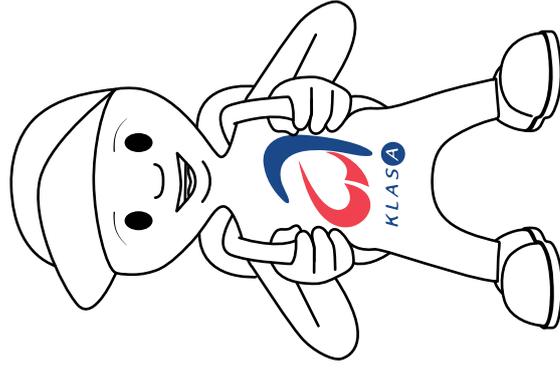
OD ŽELVY A DELFÍNŮ AŽ DO
BOTANICKÉ ZAHRADY V OLOMOUCI

KŘÍŽOVKA

1 2 3 4 5 6 7

TAJENKU ZAŠLETE E-MAILEM
NA ADRESU INFO@KLASA.CZ
NEJPOZDĚJI DO 31. 10. 2022. ZE
SPRÁVNÝCH ODPOVĚDÍ VYLOSUJEME
KAŽDÝ MĚSÍC 10 VÝHERCŮ, KTERÝ
ZÍSKAJÍ DROBNÉ VÝHRY. VÝHERCE
BUDEME KONTAKTOVAT NA
E-MAILOVÉ ADRESE, ZE KTERÉ
TAJENKU ODESLALI.

Informace o zpracování osobních údajů dle GDPR. Správce: Státní zemědělský intervenční fond, se sídlem Ve Smečkách 33, Praha 1, IČ: 48133981 DIČ CZ48133981, kontaktní e-mail: gopr@szsif.cz, pověřenec pro ochranu osobních údajů: Mgr. Filip Sova, LL.M., E-mail: poverenec@szsif.cz, datová schránka: jnzaiqd. Rozsah zpracovávaných údajů: E-mailová adresa; účely zpracování: vylosování a kontaktování výherců; právní základ pro zpracování: plnění závazku správce dle čl. 6, odst. 1, písm. b) GDPR. Údaje budou uloženy pouze po dobu nutnou k naplnění účelu zpracování. Poučení: máte právo na přístup k osobním údajům, jejich opravu nebo výmaz, popřípadě omezení zpracování; právo vznést u správce námítku proti zpracování z důvodů stanovených GDPR a právo na přenositelnost údajů. Sdělení správci lze uskutečnit: písemně dopisem, datovou schránkou nebo Emailem na kontaktech výše uvedených. Máte právo podat stížnost u dozorového úřadu, kterým je Úřad pro ochranu osobních údajů, Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7.

